

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ข้าวนับได้ว่าเป็นสินค้าเกษตรกรรมที่สำคัญของประเทศไทย กล่าวคือ ข้าวมีปริมาณการผลิตมากในเกือบทุกภาคของประเทศไทย โดยในปี พ.ศ. 2545-2547 มีเนื้อที่เพาะปลูกทั้งประเทศ 27.39 ล้านไร่ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญทางเศรษฐกิจของข้าว ดังนั้นอาจถือได้ว่าข้าวเป็นผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจศึกษา โดยเฉพาะราคาข้าว จากความสำคัญดังกล่าวทำให้ข้าวนับ 5% ถูกเลือกเข้าไปอยู่ในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เพราะเป็นข้าวที่ได้มาตรฐานตามหลักกระทรวงพาณิชย์

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสินค้าเกษตรล่วงหน้า เพื่อบรรเทาผลของความไม่เสถียรภาพของปริมาณ คุณภาพ ตลอดจนราคาผลผลิตทางการเกษตร เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ผู้ส่งออกเกี่ยวกับความผันผวนของราคาข้าว ซึ่งรัฐบาลได้เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกรโดยการประกันราคาข้าวเพื่อประกันราคาผลผลิตตกต่ำ และช่วยรายได้ของเกษตรกร การประกันราคาข้าวของรัฐบาลจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่ออุปทานข้าว ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีลักษณะคล้ายกับตลาดแข่งขันสมบูรณ์ กล่าวคือ ไม่มีผู้ขายหรือผู้ซื้อคนใดเป็นผู้กำหนดราคา การกำหนดราคาขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย

ประโยชน์ของการมีตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า คือ เป็นเครื่องมือบรรเทาความผันผวนด้านราคา เนื่องจากผู้ส่งออกสินค้าเกษตรสามารถลดความเสี่ยงจากการที่ราคาสินค้าเกษตรมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น ด้วยการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า และเป็นแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น สถานการณ์สินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงราคาซื้อขายล่วงหน้าที่จะสะท้อนแนวโน้มราคาในอนาคต

สรุปผลการวิเคราะห์การศึกษาปัจจัยของราคาข้าวนับ 5% ณ ตลาดกรุงเทพฯ ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้ที่ไร่นา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับ ราคาข้าวนับ 5% ณ ตลาดกรุงเทพฯ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.1119 ระดับราคาข้าวส่งออกที่ F.O.B. มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาข้าวนับ 5% ณ ตลาดกรุงเทพฯ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.034 การประกัน

ราคาข้าวของรัฐบาลมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาข้าวขาว 5% ณ ตลาดกรุงเทพฯ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.046 และปริมาณผลผลิตข้าวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาข้าว ณ ตลาดกรุงเทพฯ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.066

ผลการทดสอบด้วย Dummy Variable พบว่าราคาข้าวขาว 5% ณ ตลาดกรุงเทพฯ ก่อนและหลังมีตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าไม่มีผลต่อกัน กล่าวคือ ราคาข้าวขาว 5% ก่อนและหลังมีตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าไม่มีความสัมพันธ์กันโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 32.721 เนื่องจากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทยเริ่มมีการก่อตั้งไม่นานและข้าวขาว 5% มีการซื้อขายในวันที่ 26 เดือนสิงหาคม 2547 ซึ่งเป็นระยะเวลาประมาณ 4 เดือน เมื่อเทียบกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าในต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาหรือตลาดชิคาโกที่เป็นตลาดต้นแบบตลาดล่วงหน้าในประเทศต่างๆ พบว่า สัญญาในการซื้อขายสินค้าเกษตรในตลาดชิคาโกมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นโดยใช้ระยะเวลาหลายปี ซึ่งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าชิคาโกเริ่มเปิดให้มีการซื้อขาย ปี ค.ศ. 1848 แต่เริ่มดำเนินการซื้อขายแบบมีมาตรฐานในปี ค.ศ. 1920 ซึ่งมีปริมาณหรือสัญญาซื้อขาย 4.19 ล้าน US. และสัญญาซื้อขายเริ่มมีปริมาณมากสุดในปี ค.ศ. 1960-1969 มีปริมาณการซื้อขายถึง 50.33 ล้าน US. ซึ่งจะสังเกตได้ว่าปริมาณหรือสัญญาซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าชิคาโกได้ใช้เวลาและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนเข้าใจโดยใช้ระยะเวลาและการพัฒนารูปแบบการซื้อขายให้เป็นที่ทันสมัยมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรสนับสนุนการดำเนินงานของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและเข้าใจถึงประโยชน์ของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

2. รัฐบาลควรลดการแทรกแซงราคาข้าว หรือการประกันราคาของข้าว ควรจะผลักดันให้การสนับสนุนขนาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาราคาของข้าวก่อนและหลังมีตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ทำการศึกษาเฉพาะสินค้าข้าวเพียงชนิดเดียวเท่านั้น หากในระยะต่อไปผู้ที่สนใจอาจจะนำวิธีการศึกษานี้ไปศึกษาในสินค้าอื่นๆ ที่อยู่ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า อาทิ มันสำปะหลัง ยางพารา เป็นต้น